



احسان لمر

معرفی استاد «امیر محمد» در قاموس کبیر افغانستان

دلم تنگ است و آواز دگر کن

بیا مطرب سرم ناز دگر کن

بیادش یکدم ساز دگر کن

دگر کابل خراباتی ندارد

سطور ذیل از آقای Edris Baha در فیسبوک هری نشینان کهن مورخ 2023/07/09 میباشد



" استاد امیر محمد در سال 1310 خورشیدی (1931 م) در قریه قابل بای منطقه ده سبز ولایت کابل دیده به جهان گشود. پدرش فیض محمد نام داشت و به زمین داری مشغول بود. امیر محمد تعلیمات ابتدایی اش را در مساجد قریه خواجه رواش نزد علمای کرام آغاز نمود. زمانی که هفت ساله شد، شامل مکتب شده تا صنف ششم مکتب درس خواند.

چون فیض محمد علاقمند موسیقی بوده و در ساعات فراغت ریاب می نواخت، امیر محمد نیز به ریاب نوازی رغبت پیدا نموده در پهلوی دروس مکتب به موسیقی روی آورد. ابتداء نزد استاد محمد عمر ریاب نواز مشهور کشور «گر» مانده و رسماً به شاگردی نشست. استاد محمد عمر، که نسبت خانوادگی با پدر امیر محمد داشت در قسمت تعلیم امیر محمد کوشا بوده اساسات موسیقی را به وی آموخت.

همچنان امیر مدتی نزد آقا محمد قناعت، پدر مرحوم استاد موسی قاسمی نیز شاگرد شد به آموختن موسیقی و هم به فراگیری اشعار شعرای معروف زبان فارسی/ دری پرداخت.

به مرور زمان و با کثرت و ریاضت امیر محمد توانست در جمع هنرمندان خرابات نامی برای خویش کمایی نماید. صدای امیر محمد از کوچه خرابات بیرون آمد و از طریق امواج رادیو کابل و بعد ها رادیو افغانستان، گوش علاقمندان آوازش را نوازش داد، او بیشتر مشهور شد و در مجالس خوشی مردم ظاهر گشت. با خواندن غزلهای ناب و همچنان با اجرای آهنگ های فلکلوریک به گرمی مجالس می افزود؛ و مورد تحسین شنوندگانش قرار می گرفت. زمانی که غزل می خواند می کوشید اشعار را درست تلفظ نماید، تا شنونده اش آهنگ او را بهتر درک کند و با اجرای آهنگ های فلکلوریک ژست ها و لبخند های صمیمانه اش، علاقه مندان و اشتراک کنندگان محفل را به هیجان می آورد و به دلهای شان شور و شادی می بخشید.

امیر محمد با همه نام و شهرتی که در بین مردمش کمایی کرده بود، انسانی بود متواضع، قانع و دارای صفات و اخلاق نیکو، فقیر مشرب و خوش برخورد. با هیچ هنرمندی هم چشمی نداشت. اکثراً در روز های نوروز و جشن گل سرخ به مزار شریف می رفت و در یکی از رستوران های برای هفت شبانه روز کنسرت می داد و هم به ولایات هرات، قندهار، و قندز نیز سفر های هنری داشت.

استاد امیر محمد در سال 1372 با درگرفتن جنگ های داخلی به کشور پاکستان مهاجر شده و در شهر کویته اقامت گزین شد. در عالم مهاجرت نیز به هنر نمایی خویش ادامه میداد و در لابلای آهنگ ناب اوضاع نا به سامان وطنش را نکوهش می کرد و به یاد کشورش اشک می ریخت.

استاد امیر محمد سه بار ازدواج نموده و صاحب 14 فرزند بود که از میان پسرانش عزیز محمد امیری و نصیر امیری از جمله بهترین هنرمندان افغانستان دربخش غزل خوانی می باشند.

استاد امیر محمد در سال 1997 با عالم شوقی هنرمند محلی جهت یک سلسله کنسرت ها به ایالات متحده امریکا رفت و از نزدیک برای مهاجرین افغان مقیم آن کشور کنسرتهای را اجرا کرد و سخت مورد استقبال قرار گرفت.

زمانی که استاد امیر محمد از سفر هنری اش از ایالات متحده امریکا به پاکستان باز گشت در نظر داشت تا دیدن دختر خویش به ایران سفر نماید ولی با تأسف که اجل این موقع را برایش نداد و این استاد گرامی در سال 1997 میلادی در کشور بیگانه در خاک پاکستان در اثر حمله قلبی داعی اجل را لبیک گفت و خانواده، هم مسلکان و علاقمندان آوازش را به سوگ نشاند. اینکه جنازه استاد امیرمحمد در پاکستان به خاک سپرده شده و یا اینکه به کشور انتقال یافته است، معلوماتی در دست نیست، استاد امیر محمد در بین مردم هنر دوست هرات نیز از محبوبیت خاصی برخوردار بود و همیشه سفرهای هنری و شخصی به این ولایت داشت و بزم ها و مجالس را با آهنگ های شاد و صدای دلنشینش و سبک خاصی که داشت بیشتر با نشاط می ساخت. قابل یادآوریست که استاد امیر محمد با مردم هرات وصلت کار هم می باشد یعنی پدر زن (خسر) مرحوم جلیل احمد دل آهنگ و پدر بزرگ وحید جان دل آهنگ می باشد".

عبدالوهاب مددی پیشه پدري امير محمد را رباب نوازی نوشته، که وی پسر کاکای استاد محمد عمر هم می باشد. امیر محمد از 10 سالگی به آواز خوانی شروع نموده بود و "غزل و آهنگهای فلکلوریک را نیز به پیمانیه وسیع و مهارت زیاد می خواند. او با اشتراک پیگیر ، بیدریغ و خالی از تکلف خویش در مجالس شادی مردم نه تنها در ولایت کابل بلکه در سایر ولایات کشور مخصوصاً در هرات محبوبیت زیاد بدست آورده" ¹ بود.

¹ - عبدالوهاب مددی - سرگذشت موسیقی معاصر افغانستان - چاپ اول 1375 موسسه انتشاراتی سوره ص 175.

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنيزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکي په خیر و لولئ